

SUOMEN MAANMITTARI-YHDISTYKSEN AIKA-KAUSKIRJASSA kertoo nimimerkki - i - s - n erikoisesta toimitusvelvoitteesta ja sen kustannusten laskutusongelmista:

Kihlakunnan oikeudessa oli vireillä riita laittomasta kalastuksesta eräässä meren lahdelmassa. Ne kyläkunnat, joiden kalavesi oli lahdelman pohjassa syyttivät lahden suulla kalastelevia siitä, että nämä kalanyppydyksillään sulki valtaväylät niissä salmissa, jotka ovat lahden suulla, ja siten estävät kalain nousun kantajien kalavesiin. Kantajia ja vastaajia oli kumpiakin koko joukko.

--

Saadakseen tarkan käsityksen riidan laadusta, määräsi Kihlakunnan oikeus kantajat vissin ajan kuluessa toimituttamaan maamittarin katselmuksen, jossa oikeuden kuulustelemien todistajien johdolla, joiden katselmuksessa tulee olla läsnä, on tarkasti kartalle merkittävä, missä kunkin vastaajan pyydykset ovat olleet laskettuina; ja olisi kartalle, jonka tulee käsittää koko kysymyksenalainen seutu, myöskin salmien leveys ja niiden etäisyys mannermaasta merkittävä.

Kun asiaa oli jonkin aikaa veivattu saatiin sitten maanmittari paikalle. Tämä alkoi selvittää ongelmaa:

Toimitusmaamittari selitti sentähden, että näin ollen koko riidan-alaisesta meren lahdelmasta oli tehtävä "vesimitannollinen eli hydrograafinen" kartta, joka tulisi hyvin kalliiksi; mutta kantajat, jotka tästä ainakin voivat tulla siihen luuloon että "vesimitannollinen" kartta oli välttämätön riidan jatkamiseksi Kihlakunnan oikeudessa, ilmoittivat asiansa olevan siksi tärkeän, että se kannatti suurien kustannuksia; ja tähän nojautuen toimitusmaamittari ryhtyi vesimitauksiin saadakseen selville pohjamuodostukset ja syvyyden juovat kysymyksessä olevan merenlahdelman pohjassa, joista asialliset kokouksessa olivat laajalta puhuneet.

--

Tähän toimitukseen meni toimitusmaamittarilta paitsi niitä päiviä – kaikkiaan 35½ – jotka hän käytti itse mittauksiin toimituspaikalla, kokonaista 90 päivää, joista tulevan palkkion hän jakoi sekä toimitukseen hakijain että näiden ilmoittamien vastaajien kesken sen hyödyn mukaan, joka kullakin toimituksesta olisi toimitusmiesten tekemän suhdeluvun mukaan, huolimatta siitä, että vastaajat kaikin voimin kielsivät saaneensa toimituksesta mitään hyötyä ja siis myöskin kieltäytyivät ottamasta kustannuksiin osaa. Että hyöty toimituksesta siten kuin se tällä kertaa voitiin valmistaa oli jokseenkin pieni, olemme edellisessä jo koettanut osoittaa; mutta siitä huolimatta maanmittausrevisioni myöskin tuomitsi maamittarille hänen vaatimansa palkkion, vähennettynä

- **Pennsylvanian pääkaupunki Harrisburg tuhoutui tulipalossa**
- **Oscar Wilde vapautettiin vankilasta**
- **Cyrano de Bergerac -näytelmän kantaesitys oli Pariisissa**

VUONNA 1897

KUMMA TOIMITUS JA PALKKIO

10 päivän palkkiolla, asiallisten maksettavaksi siinä suhteessa kuin maamittari oli vaatinut, vaikka suurin osa vastaajiksi haastettavista oli revisionissa muistuttamassa laskua vastaan, että se on liian korkea ja että he eivät saata ottaa osaa sen maksamiseen.

--

Tästä maanmittausrevisionin päätöksestä valitti taas joukko vastaajiksi haastettavia Keisarilliselle Majesteetille pyytäen päästä ottamasta osaa laskun maksamiseen; mutta vaikka Maanmittauksen Ylihallitus, jonka alamaista lausuntoa asiassa vaadittiin, lienee katsonut laskua liian korkeaksi niin että siitä olisi pitänyt vähentää kokonaista 50 päivän palkkio, ei Keisarillisen Senaatin päätöksessä kuitenkaan anneta mitään lausuntoa laskun suuruudesta, vaan vapautetaan ainoastaan "valittajat", koska he eivät ole hakeneet maanmittausoimitusta, ottamasta sen maksamiseen osaa; kuitenkin oikeutetaan kantajat pääasian yhteydessä Kihlakunnan oikeudessa hakemaan valittajien määräämistä kustannuksien suorittamiseen osaa ottamaan.

Kun tämä toimitus siis tuli asianomaisille maksamaan paitsi ajanhukkaa ja apuripäivätä yli puolentoista tuhatta markkaa ja hyöty toimituksesta lopullisesti supistui jokseenkin niukaksi, kehoittaisimme maamittareita ennenkun he ainoastaan maanomistajien myönnytyksen nojalla ja luottaen näiden ilmoituksiin ryhtyvät niin laajaperäisiin ja kalliisiin töihin kuin ylempänä kerrottu, tarkasti ottamaan selkoa todellisesta asianlaidasta ja punnitsemaan vakavasti mikä hyöty työstä saattaa olla sekä onko se varsin välttämätön omistusoikeuden selvittämiseksi tai muuten sen seikan ratkaisemiseksi, josta kulloinkin on kysymys.

•

Palkkiolaskelman käsittelystä suivaantui nimi-merkki "Työskentelevä" ja laatii asiasta pitkän protestikirjoituksen todeten mm.:

Olkoonpa tämä asia jo liiaksikin tätä ennen kirjoittelema ja etenkin puhumalla kulutettu, niin en malta jättää vastaamatta aikakauskirjan viime numerossa löytyvään kirjoitukseen palkkiolaskuistamme, ja sen johdosta otan nyt vieläkin puheeksi työskentelevien maamittarien vaikean, miltei aivan turvattoman taloudellisen aseman. Samaa asiaa on eräs lähettäjä nimimerkillä - e - e vuosia sitten kosketellut tämän aikakauskirjan 1:ssä vuosikerrassa, viikko n:o 4, sivut 137 ja 138, ja luulen minä että useammat nuoremmat maamittarit ovat hänen kanssaan yhtä mieltä, vaan ikävää kyllä, vanhemmat ja mahtavammat ovat kaiketi joko unohtaneet nuoruutensa kokemukset tältä alalta, tahi tottuneet oleviin oloihin, nöyryten hyväksymään niitä sellaisina kuin ne ovat ainakaan ei ole moneen aikaan huomattu minkäänlaista yritystä maamittarikunnan palkkaussuhteitten parantamiseen.

--

Nimim. - i - s - n näkyy luulevan revisorien joskus ehkä käyttämän mielivallan korjautuvan siten, että lopullisesti kaikki palkkiolaskumme vielä tulevat Maam. ylihallituksen tarkastettavaksi, vaan ei näy ollenkaan huomaavan ettei sielläkään tarkastajina saata löytyä aivan erhetymättömiä miehiä, ja että siellä sattuva mielivaltainen käsitys on sitä kipeämmältä tuntuva epäkohta kun ei siellä annetusta lausunnosta seurauksineen saa valittakaan. Tämä Ylihallituksen oikeus palkkiolaskumme lopulliseen tarkastamiseen nähden ennenkun ne voittavat lain voiman ja jota nimim. - i - s - n pitää niin oivallisena, näyttää viime vuosikymmenellä tulleen yhä perinpohjaisemmaksi. Mikäli luulen tietäväni, on tosin tammoinen lopullinen tarkastus vuosittain toimitettu ennenkin, vaan tarkoitti ennen ainoastaan debiteerauksen periaatteita, jolloin se vaikutti muutoksia ainoastaan jos joku suurempi virhe tahi aivan väärä käsitys oli jäänyt revisorilta huomaamatta.

--

Jos nyt noudatettava järjestelmä vieläkin tulee pysyttäväksi, tahdon ainoastaan nimim. - i - s - n:ille valistaa eiköhän tuommoinen joka haalaralta meitä vastaan osoitettu epäluulo ja meidän turvaton taloudellinen asemamme vaikuttane virkakunnan yleiselle arvolle alentavasti ja siten turmelee asiaa paljoo enemmän kuin ne epäkohdat palkkiolaskujen laatimisessa ja tarkastamisessa, joista ei näytä voitavan päästä seikkaperäisikään ohjesääntöjä antamalla revisoreille joka kerta kun ne lähetetään matkoille lakia käyttämään kolmekertaisesti suojeltuina maanomistajain ja kenties vieläkin liian vähällä ankaruudella kohdeltujen maamittarien välillä?

Jürgen Grönfors
jurgronf@gmail.com